

Nap

Októberben kicsit csökkent a Nap aktivitása (R-SIDC: 97,5), de a szabadszemes foltok száma emelkedett, öt folt volt megfigyelhető ebben a kategóriában.

Az első szabadszemes folt 1-jén van a CM-en, +13°-on (NOAA 0134). Vezetője 40 ezer km-es, kisebb-nagyobb umbrák alkotják. Követője kisebb, kettévált, szintén több umbrát tartalmaz. A csoport alatt 5°-kal látható a NOAA 0138-as I típusú AA, melyet pórusmező köt össze a nagy csoporttal. Mindkét AA szét-esőben, 4-én csökken a vezető a szabadszemes határ alá, a követő és a kísérő AA elveszti PU-ját. 5-ére elhal a követő és a kísérő AA. 6-án nyugszik a vezető monopolárként.

Ezeket követte a déli félgömbön – 18°-on (NOAA 0137) egy összetett D típusú AA. 2-án a legnagyobb a szabálytalan vezető PU, több umbra tölti ki. 3-án a CM-en. 4–5-én a legfejlettebb, hossza 120 ezer km, vezetője 35 ezer km. 4-én UT 15:55-kor nagy flert produkál. 7-ére G típusú, 8-án nyugszik a vezető folt.

Észlelő	Észl.	Műszer
Bartha Lajos (Budapest)	20	5 L
Csiba Márton (Dunaújváros)	10	6 L
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	10	16 T
Kaposvári Zoltán (Szolnok)	8	6,3 L
Keszthelyi Sándor (Pécs)	8	Sz
Keszthelyiné Sragner Márta (Pécs)	16	Sz
Kovács Károly (Kunszentmárton)	2	17 T
Kren Gustav (Zágráb, HR)	24	13 L
Pugner Kálmán (Kunszentmárton)	1	CCD
Ravasz Bálint (Orosháza)	4	5 L
Vida Tibor (Pécs)	23	6,3 L
Észlelések száma:	126	
Észlelt napok száma:	26	
Foltcsoport MDF:	7,1	
Fáklyamező MDF:	4,5	
Szabadszemes MDF:	1,3	

Rövidítések: AA= aktív terület, MDF= átlagos napi gyakoriság, PU= penumbra, U= umbra, CM= centrálmeridián.

Dátum	AA	F	Dátum	AA	F	Dátum	AA	F
1.	4	6	11.	-	-	22.	7	4
2.	5	6	12.	-	-	23.	6	4
3.	4	4	13.	-	-	24.	5	5
4.	5	4	14.	10	4	25.	5	4
5.	5	3	15.	9	3	26.	6	3
6.	-	-	16.	12	5	27.	7	6
7.	5	4	17.	9	4	28.	7	4
8.	8	4	18.	8	4	29.	8	4
9.	8	4	19.	9	6	30.	8	5
10.	9	6	20.	9	5	31.	-	-
			21.	8	6			

2-án kel egy kis folt pár pórussal +11°-on (NOAA 0139). 4-én hirtelen kifejlik szoros D típusúra nagy foltokkal. Robbanásszerűen növekszik, 5-étől szabadszemes a 40 ezer km-es kör alakú vezetője több umbrával. Követője szabálytalan, szakadozott peremű, 25 ezer km-es. A vezetőt nyugat felől foltok íve határolja. 5-én az AA 410 MH területű komplett mágneses terű (béta, gamma, delta). 7-én a követő a vezető „alá” csúszik és összeolvad vele. A nyugati folt-ív feldarabolódik és lassan elolvad. 8-án a CM-en, H típusú, 600 MH területtel és 70x38 ezer km-es PU-val. 10-éig nem sokat változik (területe ekkor 570 MH, 11-én 520 MH), ez után nincs adat róla, de 14-én hasonló méretben nyugszik.

5-én kel a NOAA 0140-es I típusú AA -8°-on, 6-án vele átellenben keletkezik +12°-on egy C típusú AA. CM-en 10-én, utána mindkettő monopolár, 16-án nyugszanak.

8-án kel két monopolár (NOAA 0149). 14-én már folthalmaz. Elől +13°-on egy kicsi monopolár, utána +13°-on egy D típusú AA, közepétől délebbre +17°-on egy 35 ezer km-es folt. Szabadszemes a halmaz 19-éig. 15-én a CM-en keletkezik +20°-on egy kis A-B-D-B fejlődésű AA, mely 17-én elhal. A halmaz 16-án a legfejlettebb. 20-án nyugszanak, lényeges szerkezeti változás nélkül.

14-én már a korongon van két monopolár -9°-on és -12°-on. 16-án két új AA keletkezik itt. -5°-on egy B-D típusú, sok folttal, és -24°-on egy D-I, mely 20-án elhal. 18-án még egy folt keletkezik köztük, -17°-on. Másnapra ez folt- és pórushalmazzá lalul, mely 22-ére elhal. Ez a szép és bonyolult folthalmaz csak pozíciós észleléssel volt nyomon követhető (Kren), csak ez alapján lehetett megmondani, hogy éppen melyik halt el, ill. keletkezett. 23-ai nyugvásáig mozgalmas a terület. Ekkor már csak két AA nyugszik, a NOAA 0158-as -9°-on (ez a második láthatósága, az előző a NOAA 0127 volt) és egy I típusú -5°-on. 18-19-én voltak a CM-en.

17-én kel egy 40 ezer km-es monopolár. 18-án kel a követő folthalmaz. Ezek a NOAA 0162-es F típusú AA +25°-on. 20-ától veszik észre, mint szabadszemeset, ekkor területe 890 MH (béta, gamma mágneses térrel). A vezető 23-án ér CM-re, utána mérete növekszik 58 ezer km-re. A követő folthalmaz tömörödik középpontja felé. 24-én van CM-en, ekkor a legkompaktabb és leghosszabb, mintegy 22° hosszú, illetve 273 ezer km-es. Három nagy, szabálytalan PU-folt rengeteg, umbrával és pórussal. Területe 22-én 920 MH. 24-én éri el maximumát 1120 MH-al, mikor is mágneses tere is komplett (béta, gamma, delta) és fényes flert is produkál UT 18:09-kor. CM után a követő mérete folyamatosan csökken (ellentétben a vezetőével) 29-éig, amikor is újra nagygyá összeolvadnak. Ennek ellenére 30-án területe már csak 600 MH, ekkor nyugszik. 29-éig szabadszemes.

Az előző csoportot követte +20°-on a NOAA 0165, mely 20-án kelt monopolárként, ez is több umbrát tartalmazott, 38 ezer km-es volt. 26-án van CM-en, ekkor és 27-én látják szabadszemesnek. Mérete ezután csökken, umbraszerkezete egyszerűsödik, és kb. november 1-jén nyugszik. 30-án átmérője kb. 18 ezer km.

Hó végén a NOAA 0137 visszatér, de 29-én elhal a CM-átmenet előtt.

ISKUM JÓZSEF

Napészlelő szakcsoportunk honlapja: <http://nap.mcse.hu/>